

Bekämpning av hönshirs

Greppa Marknaden - växtodlingsseminarium

Vasa, 13.1.2025

Micaela Ström

NSL Försök

Nylands
Svenska
Lantbrukssällskap

1

Innehåll

- Hönshirs
- Bekämpning av hönshirs
 - Rådgivande hönshirsförsök 2024
- Kavelhirs

Bilder: NSL Försök

2

3

Hönshirs – rikkakananhirssi – *Echinochloa crus-galli*(1)

- Ettårigt gräsgräs, sprids med frön
- Man vet inte säkert hönshirsens ursprung, globalt utbredd
- Trivs i fuktiga förhållanden, men tål torka, optimalt pH 7 (4-8), växer på både mo- och lerjordar
- T.o.m. 1,5-2 m hög, stråna är platta vid basen
- Bladen är långa, hårlösa, sträva, utan snärp och bladöron, den centrala bladnerven kan vara ljus
- Blomställningen är i vippor, upprepat förgrenade, färgen varierar

Hönshirs (2)

4

5

Hönshirs (3)

- En planta kan producera flera tusen frön
- Fröna är små, platta på ena sidan och starkt utbuktande på andra sidan, 1,3-3,5 mm långa och 1-1,8 mm breda
- Fröna kan överleva i jorden många år
- Fröna gror i översta jordlagret (cirka 2 cm djup)
- Optimal temperatur för groningen är 13-30 °C
- Konkurrerar effektivt om resurser
 - Vatten, näring, ljus, rum

Hönshirs (4)

- Sprids :
 - Med utsädesfrön, foder
 - Med maskiner
 - Via stallgödsel
 - Via djur, fåglar
 - Översvämningar
- Hönshirsens gror allt tidigare
 - De första plantorna observerades i Västankvarn: 28.5.2024, 8.6.2023, 10.6.2022
- Grodde i flera etapper under säsongen 2024
 - Bilden har tagits 1.7.2024

6

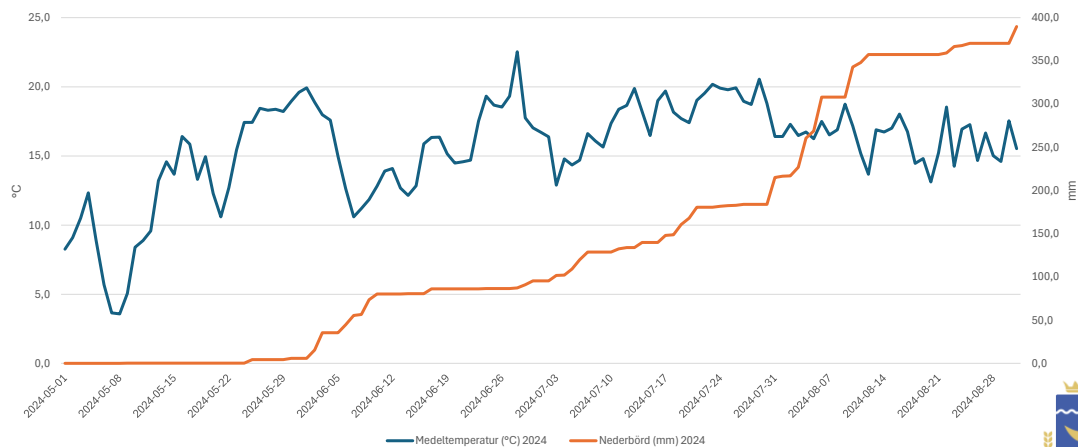
Bekämpning av hönshirs

- Förebyggande av spridning
 - Odlingshygien
- Mekanisk bekämpning
 - Handplockning
- Kemisk bekämpning
 - Obs. bildar lätt resistens mot herbicider
- Andra bekämpningsmetoder
 - Konkurrenskraftiga grödor (snabb uppkomst och tillväxt av bladyta-> täcker marken, tål inte skuggning)
 - Högre planttäthet
- Granska dina åkrar och kolla bekämpningens effektivitet

7

Medeltemperatur och nederbörd i Västankvarn 2024

8

Rådgivande hönshirsförsök- försöksplan 2024

Nr	Behandling	Tidpunkt	Firma
1	Obehandlad		NSL
2	Puma Extra 1,2 l/ha + Sito Plus 0,1 l/ha	A: BBCH 30-31	NSL
3	Axial 50 EC 0,9 l/ha	B: BBCH 37-39	NSL
4	Incelo WG 0,1 kg/ha + Mero 0,5 l/ha	A: BBCH 30-31	Bayer
5	Attribut 0,06 kg/ha + Hussar Plus 0,05 l/ha + Mero 0,5 l/ha	A: BBCH 30-31	Bayer
6	Avoxa 1,8 l/ha	A: BBCH 30-31	Syngenta

Vårvete KWS Mistral, sådd 10.5.2024, förfrukter korn (2023) och vete (2022), åkern plöjd hösten 2023

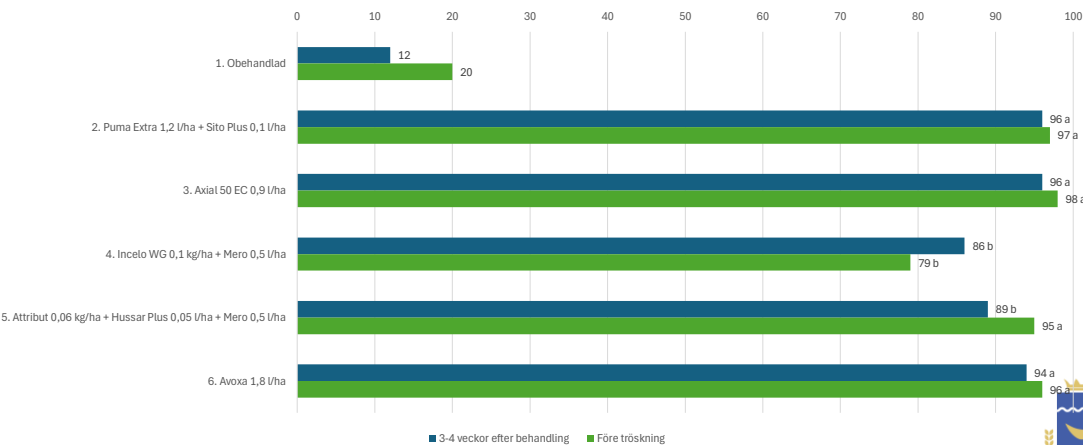
A: 12.6.2024, vete BBCH 31 (30-31), hönshirs BBCH 12 (10-23) och 28 st/m2

B: 18.6.2024, vete BBCH 37 (37-39), hönshirs BBCH 14 (12-30) och 33 st/m2

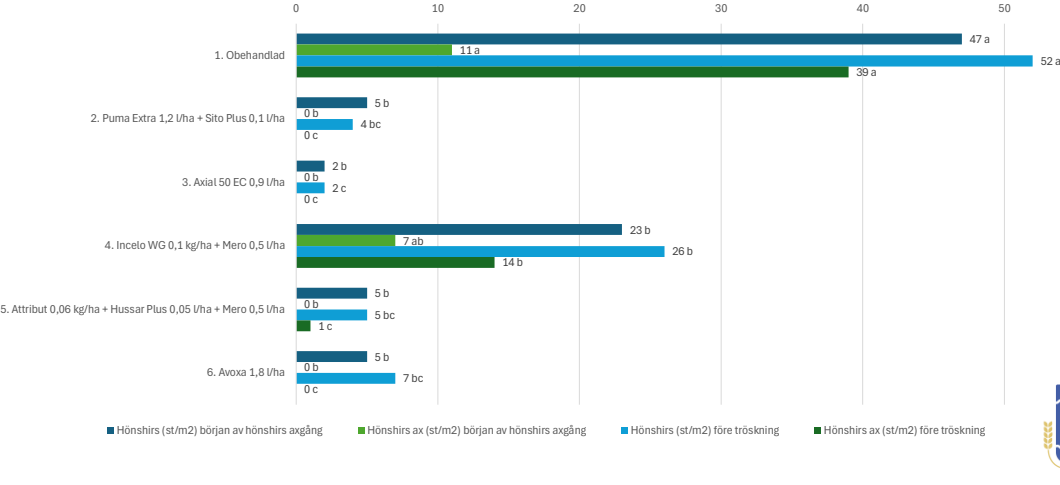
9

Effektobservationer

10

Hönshirs plant- och axräkningar (st/m2)

11

Sammandrag

- Producerar en hel del frön
 - Förhållandena påverkar plantstorleken och fröproduktionen
 - Fröna kan överleva i jorden i många år
- Drar nytta av varm väderlek
- Är C4 växt
- Det är viktigt att man är noggrann med förebyggande av spridning och kollar bekämpningens effektivitet
- Det finns inte bara ett råd med vilket man kan kontrollera problemogräsen
 - Flera gröningsperioder under säsongen utmanar bekämpningen av hönshirs (och kavelhirs)

12

13

Kavelhirs – viherpantaheinä – *Setaria viridis* (1)

- Ettårigt gräsogräs, sprids med frön
- Växer naturligt i Sydeuropa
- Växer både på lättare jordar och lerjordar, känslig för skuggning, gynnas av hög kvävehalt
- Ungefär 70 cm hög
- Bladen är breda, jämnt avsmalnande, istället för snärp en hårrand, inga bladöron
- Ett ickeförgrenat ax, oftast grönt

Kavelhirs (2)

- En planta kan producera t.o.m. tusentals frön
- Fröna är verkligen små, ena sidan platt och andra utbuktande, ungefär 0,2 cm långa och 0,1 cm breda
- Fröna kan överleva i jorden många år, ju djupare fröet ligger desto längre bevaras dess grobarhet
- Fröna gror i cirka 1-2 cm djup, men groningen är möjligt även i 10 cm djup
- Optimal temperatur för groningen är 20-35 °C, men groningen kan börja vid 10 °C

14

Kavelhirs

15

Kavelhirs (3)

- Sprids:
 - Med utsädesfrön
 - Med maskiner
 - Via stallgödsel
 - Via djur, fåglar
 - Översvämningar
- Första besöket på försöksplatsen 4.6.2024 och kavelhirsens var i BBCH 10-21 så de största plantorna hade grott redan i slutet av maj
- Grodde i flera etapper under säsongen 2024
 - Bilden är tagen 3.7.2024

16

Nylands
Svenska
Lantbrukssällskap

Elisabetsgatan 21B 8
00170 Helsingfors
Kansli/växel: 09-1351244
e-post: info@nsl.fi
www.nsl.fi

